

סקירה כללית

רבקה אופנבך - ערבה תיכונה וצפונית

גידול המלון בערבה בעונת הסתיו ובאביב ממשיך להוות את אחד ממקורות הפרנסה העיקריים בגידול ירקות. המלון התבסס בעיקר בכיכר-סדום ובעין-יהב.

בגידול הסתיו ניכרת עלייה בהיקף הגידול, תוספת של 1,000 דונם בהשוואה לעונה שחלפה ובהתאם גם עליה בכמויות היצוא.

הזן C-8 הגיע ל-80% מהשטח בכיכר-סדום והתבסס גם בערבה התיכונה. במלון האביבי חלה עלייה בהיקפי השטחים. ניכרת מגמה כללית של עלייה בשטחי המבנים (כ-2,000 דונם) ומלון בהדלייה בפרט (כ-800 דונם). עלייה משמעותית בהשוואה לשנה שחלפה, בה היו כ-200 דונם בלבד. בהיקפי היצוא חלה עלייה בכמות המשווקת ועם המעבר למלון בהדלייה ניכרת עלייה באיכות הפרי המשוק.

בגידול אבטיח ניכרת עלייה בשטחי ה"אודם" המוקדמים, בעיקר במנהרות עבירות גבוהות (חממיות). חלה עלייה גם בשטחי הזנים ללא גרעינים בעיקר בזנים 313 ומעט מה"גל". שטחים אלו ברובם במנהרות נמוכות. כדאיות גידול אבטיח במועדים מאוחרים מוטלת בספק לנוכח מגבלות המים וגידול רב בהיקפי הגידול בערבה הדרומית.

סיכום מחקרים ונסיונות

נמשכת תוכנית הטפוח לזנים בהתאמה לגידול בחורף, זהו מספר קוים בעלי תכונות רצויות, חנטה טובה, חיי מדף משופרים שהתבטאו בהשתמרות טובה ובאחוז נמוך של התמוטטות הציפה, קוים בכירים ומספר קוים עם עמידות לקמחון כשותית ופוזריום.

נמשך המאמץ בהפחתת השימוש בתכשירי הדברה. לראשונה נסקרה רגישותם של 50 קווי מלונים לתופעת התמוטטות צמחי מלון המוכרת בערבה מזה זמן רב בעיקר בשטחים ללא חיטוי במתיל ברומיד.

אותרו מספר קוים המאפשרים לספק לראשונה אפשרות להשוואה בין הגנוטיפים השונים.

בחלקה האורגנית במשק אור, במושב עין-יהב, נלמדה גישה חדשנית לחיטוי קרקע ע"י חיטוי משולב של זבל עופות וחיטוי סולרי.

נלמד השימוש בהרכבת מלון על דלעת במטרה למנוע התמוטטות צמחי מלון ונמצאו מספר זני דלעת עמידים להתמוטטות הצמח.

במסגרת הרחבת הידע בגידול במצעים מנותקים נבחנה השפעת נפחי מצע הגידול ותדירויות ההשקיה על מלון בהדלייה ולא נמצא הבדל משמעותי בנפחים בין הטיפולים השונים על היבול ואיכות הפרי.

בבדיקת השפעת עומד הצמחים בהדלייה על מרכיבי היבול נמצא העומד האופטימלי לגידול זה:

בכיר-סדום נמשכה בדיקת זנים חדשים בגידול סתוי ונמצאו מספר זנים מטפוס "גליה" בעלי אפילות בהשוואה לזנים המקובלים. תכונת אפילות בתקופה זאת מאפשרת יצוא בסתיו המאוחר (אמצע דצמבר) בה מתקבלים מחירי שיא למלון.

מבין טיפוסי המלון החדשים נמצאו מספר זני "שרנטה" הראויים לגידול, פיתוח הנושא תלוי במציאת שוק מתאים בעתיד.

נמשכו העבודות בהגברת החנטה של מלון בגידול החורפי בבתי צמיחה, נמצאו תוספות מזון המתאימות לשיפור האבקה ונמשך הלימוד ביחסי הגומלין בין פרחי המלון והדבורים בבית הצמיחה.

במבחן זני אבטיח נמצאו מספר זנים ללא זרעים חדשים הזהים ביבולם ובאיכותם לזן המקובל.